

Библиотека
Страаааааах и трепеттттттт

Дарко Мацан

ШАМЕЊИРА

Креативни центар

ШАМПИОН

Дарко Маџан

Креативни центар

Хвала Терију Прачету
на фуснотама, кад је то
већ тако очигледно
И Ирени посебно

1 Дан живих

Дан мртвих заправо се не назива тако, али га сви тако зову. То је дан кад живи иду на гробља да посету мртве. То је исто тако дан када мртви, знајући да су њихови живи на гробљу, долазе да посету своје бивше станове. И онда с неодобравањем цокћу због промена које су се догодиле, због нових тапета и нових станара или, ако се ама баш ништа није променило, због старих тапета и старих станара. Мртви воле да цокћу, као што се види, бар колико и живи.¹

Сенка је на гробљу – и то локалном, нерушевачком – имала само оца, кога никад није упознала јер је умро пре него што се она родила. Негде у

1) Између мртвих и живих има заправо много мање разлике него што се верује. Мртви су мало живљи него што живи мисле, а живи су мало *мршвији* него што се мртви сећају да су били. Живи се плаше да не умру,

док мртви пак страхују од тога да не оживе. Ни једни ни други, уз ретке изузетке, не воле класичну музику, здраву храну ни бубашвабе. Све у свему, као што се види, разликују се отприлике исто колико вода и лед.

неразумном делу свог ума² Сенка се љутила на оца што је није удостојио тога да макар причека да је види, па је ове године одлучила да га казни тако што му неће посетити гроб. Њена мајка није ништа рекла на то, јер је и иначе ретко кад проговарала, па је тако Сенка остала сама код куће – готово па сама у целој згради – и помало се осећала као да је кажњавајући оца заправо казнила себе.

Кад више није могла да издржи гробну тишину зграде у којој ниоткуда није допирала бука телевизора или свађе, Сенка је обукла топлу јакну и сишла до улазних врата. Стајала је ту минут жмиркајући у ниско и бледо сунце које се с муком пентрало по гранама голог дрвећа, а онда је села на највиши степеник свог улаза. Степеник је био непријатно хладан отприлике исто онолико колико је Сенка била непријатно тврдоглава и њих двоје водили су хладан рат: или ће Сенка снагом воље наговорити степеник да не буде хладан или ће степеник Сенки прехладити бубреге.

– Прехладићеш бубреге – одоздо, а некако сви-сока, добацио је Олук Сенки.

Олук је био леп градски улични мачак који је умео да говори и који је са Сенком у прошлој књи-зи³ склопио пакт по којем су два дана недељно били пријатељи. Осталих дана такође су били пријатељи, само су се претварали да нису.

2) Који чини 99% поменутог ума, ако је веровати изјавама Сенкиних најбољих другарица.

3) У Јаднороју, истог аутора и од истог издавача.

– Купићу нове у месари – фркнула је Сенка намрштено, иако јој је заправо било драго што га види.

– Од неке овце, надам се – искезио се Олук злобно јер је и њему било драго што види Сенку.

– Трансплантација органа успешна је само међу рођацима.

– Ха-ха – рекла је Сенка кисело пошто није успела да се сети ничег паметнијег. Након паузе, како би одговор био мање бедан, додала је: – Ха.

– Ха – морао је и Олук да дода, који никада није знао елегантно да победи, и сместио се Сенки у крило. – Топлије?

– Било би да сам ја села на тебе – Сенка је једва дочекала прилику да изједначи.

– Ха-ха – рекао је Олук. А онда поражено: – Ха.

Затим су мало седели у тишини и посматрали мртве како долазе с гробља. Обични људи обично не виде мртве, али је Сенка имала ту способност, а можда и дар, да примети оно што други не примећују, док је Олук био мачак, а мачке ионако све виде.⁴

Господин Завишић стигао је први, таксијем чији је возач бесно звао диспечера како би га питао зашто га је послао у Нерушевац кад га ту не чека никаква муштерија. А Дан је мртвих, један од три дана у години кад се гарантовано добро зарађује, беснео је возач и даље на збуњеног диспечера, не схватајући да је глас који је чуо с радија заправо био глас господина Завишића.

4) Па зато најчешће дремају или спавају. Знате, и није нека фора видети све кад је тако мало тога вредно гледања.

Господин Завишић био је читавог живота љубоморан на госпођу Завишић, па га та навика није пуштала ни након смрти. Иако је умро пре осам година, у осамдесет другој години, долазио је кући на сваки Дан мртвих и прекопавао по стварима своје, сад осамдесетосмогодишње супруге, тражећи доказе о томе да има љубавника. И никад ништа није нашао јер је госпођа Завишић читавог живота знала добро да их крије, па се те навике, срећом, није одвикла ни кад је за њом наизглед престала потреба.

Након господина Завишића аутобусом су стигле госпођа Керестинчић и госпођа Пухало, чаврљајући све време. Госпођа Керестинчић надала се да ће некако наговорити свог сина дангубу да нађе девојку, скраси се и подари јој унуке, који ће на Дан мртвих моћи да је обилазе кад њега више не буде било, док је госпођа Пухало била финансијски стручњак и надала се да ће својој породици некако успети да дојави које ће деонице на берзи ускоро порасти, а које ће пасти.

– Нема госпође Владић – жмирнуо је Олук из Сенкиног крила. – Но, то се више-мање и очекивало.

– Кога нема? – стресла се Сенка. Топла мачка у крилу чинила је хладан камен под задњицом некако још хладнијим.

– Госпође Владић – рекао је Олук. – Она је долазила прилично дуго. Бар деценију, како сам чуо. Имала је овде кућицу, пре него што су саградили зграду, онда ју је заменила за стан и убрзо потом

умрла, али је наставила да долази. Госпођа Владић била је баш једна онако права старинска сабласт... Рашчупана, дивљег погледа, бледа и сваке године све блеђа. И опака.

– Опака? – заинтересовала се Сенка. И претрнула што од пријатне језе због приче што од непријатне језе која је долазила из задњице. – Опа!

– Опака, да – Олук се извалио на леђа и Сенка схвати да ће морати да му чешка стомак ако жели да чује наставак приче. – Прогонила је станаре који су је наследили. Неки кажу, с разлогом.

– С којим разлогом? – шмрцнула је Сенка и помислила како се баш дивно осветила оцу тиме што се прехладила. Кад је следећег пута неко буде наљутио, по тој логици, осветиће се тако што ће добити шарлах или велике богиње, а ако је неко стварно буде увредио, најбоље ће бити да поломи ногу и тако му врати мило за драго.

– Причало се, како сам чуо, да су је убили људи с којима је склопила уговор о доживотном издржавању. Знаш оно: они тебе пазе у старости, ти њима оставиш стан у тестаменту...

– А кад им га препишеш, они те кокну, јер ко ће да чека... – климнула је Сенка главом. – Је л' то?

– Тако сам чуо да је било с госпођом Владић – рекао је Олук. – Зато је и прогонила тај пар. А кад је њих отерала, наставила је да прати све будуће станаре. Све их је доводила до лудила! Знаш онај стан на осмом спрату? Станари су се у њему смењивали брже него годишња доба!

– Да, и сад је празан. А пре тога су у њему становали...

– Блажићи, мислим.

– Блажићи, тако је – климнула је Сенка главом и прогутала кнедлу. Блажићи да, била је то једна тужна прича.

Породицу Блажић чинилу су: тата Блажић, хард-вераш запослен у некој информатичкој фирми, мама Блажић, прехранбена техничарка у некој фабрици сокова, и мали Блажић, ученик основне школе, који се једног дана обесио о цев радијатора, причало се, због лоших оцена.

– Штета – уздахну Сенка. Није њој било жао малог Блажића зато што га је нарочито добро познавала (ипак, он је био млађи целу једну годину од ње, а зна се да није препоручљиво дружити се с балавцима), већ зато што је била још довољно млада да јој буде жао сваког, при чему можда посебно оних које није стигла да упозна, а сада никада и неће.

– За чега је штета? – упитао је Олук, који се веома трудио да не изгледа како му стало до нечега, јер би му то неповратно окрњило углед.

– Није за чега, него за кога ... за малог Блажића – објаснила је Сенка. – И то је заправо чудно.

– То што је штета за њега? – протегаво се Олук. – Слажем се. Будући да је био људско биће, највећи су изгледи да, дугорочно гледано, готово уопште није направљена никаква штета.

– Не то – Сенка се сад већ озбиљно замислила, што се видело по томе што је лагано чешкала Олу-

ков стомак. Кад би мислила на чешкање, наиме, чешкала би пребрзо, као да је покушавала што брже да испуни тај задатак, као да је чешкање брза храна, а не ручак у којем сви треба полако да уживају. – Чудно је то што су рекли да се обесио због лоших оцена. Не сећам се да ико икад рекао да је он проблематичан ђак. Заправо, не сећам се да се о њему икад ишта причало, што готово сигурно значи да није био проблематичан.

– Има ли то твоје блебетање неку сврху или само волиш да ме плуцкаш док изговараш *проблемати-чан?* – фркнуо је Олук.

– Нема сврху, само ми је било чудно – слегла је Сенка раменима. – Како смо уопште дошли до малог Блажића?

Уместо одговора, зачуо се ветар.

Опало лишће усковитла се, а кад се спустило назад на земљу, пред Сенком и Олуком стајала је ситна мршава и мртва прилика с великим наочарима: мали Блажић.

Сенка се испрва претварала да је иста као и сви други и да не види малог Блажића. *Проћи ће*, мислила је, *оићићи ће он до свој сѣана, шамо ће да уради нешћо духовићо⁵ и онда ће да се враићи на пробље до следеће јодине. И шако док ја сви не забораве или док он не заборави одакле је поићекао, док не избледи, кад пресѣане да му буде важно, док не несѣане. Проћи ће.*

5) Придев изведен из именице дух, а не синоним за забавно. Те две речи ретко се поклапају.

Али се мали Блажић није мрдао с места нити је склањао поглед са Сенке. У једном тренутку дохватио је крај дугог пругастог шала, који му је био двапут обавијен око врата, и њиме обрисао капљицу с врха сабласног носа. Затим је отворио уста и рекао нешто.

Олук се накострешо у Сенкином наручју. И Сенка је осетила како јој се потиљак јежи.

– Шта је рекао? Шта је рекао? – грозничаво је шапнула Олуку, који је одговорио фрктањем:

– Како да знам?! Не говорим аветињски!

– Мислила сам да, не знам, можда читаш са усана?

– Кад би се са усана читали класици књижевности, можда бих се и потрудио. Али овако...

– Пссст, опет говори!

Мали Блажић заиста је опет говорио. Прво тихо, а онда све гласније. На крају је викао и махао рукама како би објаснио оно што му је на уму, али су га Сенка и Олук гледали с непромењеним неразумевањем и неодређеном зебњом. У Олуковом ставу видело се, штавише, и непријатељство.

– Јадничак – рекла је Сенка. – Не зна да га не чујемо. Види се да је тек однедавно дух.

– Вероватно није ни покушавао да разговара с другим аветима откако је умро, глупан! Шта добијеш кад ти глуп дух говори на уво? Глуво?

– Можда он уме да чита са усана? Глуви умеју!

– рекла је Сенка, па веома полако уснама обликовала реченицу упућену малом Блажићу.

– НЕ ЧУ-ЈЕ-МО ТЕ.

Пошто је то неколико пута поновила, мали Блажић је коначно престао да маше рукама и концентрисао се на Сенкина уста. Срицао је слоге заједно с њом и на крају је схватио да његов глас неће без посредника допрети до девојчице и мачка. Осврнуо се око себе, али пред зградом није било готово ничег употребљивог. Чак ни ђубрета.

Само лишће.

Мали Блажић концентрисао се на лишће. Лишће зашушта.

– Мислим да покушава нешто да нам каже – шапнула је Сенка.

– Засад звучи као Ш – трепну Олук скептично.

– Ћути! Слушам! – наљути се Сенка, па се опет окрену лишћу. – Шшш ... Шшшу ... Шшшува...

– Шувааари-ва! – запева Олук, који је иначе певао грозно и крештаво. Сенка га клепа по њушци.

– Тишина, рекла сам! Шшшувај ... те... Шувајте ... сссе... Шувајте се! То јест, чувајте се! Жели да нам каже да се чувамо!

– То је веома лепо – рече Олук опрезно како не би попио још један шамар. – Али чега? Или кога? Не ваљда њега?

– Пааампиирааа – лишће с напором зашушта нимало шуштаву реч. – Чувајте се пампира!

У *Нерушевцу* се опет спремају невоље. Изгледа да Сенка, Атина и Јелисавета немају нимало времена за одмор и девојачке приче. После свих мука које су имале у *Длаковуку* и *Јаднороју* очекује их сусрет с вођама вампира и хордом њихових следбеника, а све је то закувао један језиви пампир. Као да та гужва већ није довољна, изгледа да је и Сенкин отац ... устао из гроба!

ISBN 978-86-7781-893-7

9 788677 818937

